

PHÉP CHIA

Bài 1 (trang 163 SGK Toán 5):

Tính rồi thử lại (theo mẫu):

a) $8192 : 32$;

$15335 : 42$

b) $75,95 : 3,5$

$97,65 : 21,7$

Chú ý: phép chia hết: $a : b = c$, ta có $a = b \times c$ ($b > 0$)

Phép chia có dư: $a : b = c$ (dư r), ta có $a = b \times c + r$ ($0 < r < b$).

Phương pháp giải:

Đặt tính rồi tính theo các quy tắc đã học

Lời giải:

$$\begin{array}{r}
 \text{Tính} \\
 \text{a) } 8192 \quad | \quad 32 \\
 \hline
 179 \quad | \quad 256 \\
 192 \\
 0
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 \text{Thử lại} \\
 256 \times 32 = 8192
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 \text{a) } 15335 \quad | \quad 42 \\
 \hline
 237 \quad | \quad 365 \\
 215 \\
 05
 \end{array}$$

$$365 \times 42 + 5 = 15335$$

$$\begin{array}{r}
 \text{b) } 75,95 \quad | \quad 3,5 \\
 \hline
 59 \quad | \quad 21,7 \\
 245 \\
 0
 \end{array}$$

$$21,7 \times 3,5 = 75,95$$

$$\begin{array}{r}
 97,65 \quad | \quad 21,7 \\
 \hline
 1085 \quad | \quad 4,5 \\
 00
 \end{array}$$

$$4,5 \times 21,7 = 97,65$$

Bài 2 (trang 164 SGK Toán 5):

Tính :

a) $3/10 : 2/5$

b) $4/7 : 3/11$

Phương pháp giải:

Để chia hai phân số ta lấy phân số thứ nhất nhân với phân số thứ hai đảo ngược:

$$a/b : c/d = a/b \times d/c$$

Lời giải:

a)
$$\dots = \frac{3 \times 5}{10 \times 2} = \frac{3}{4}$$

b)
$$\dots = \frac{4 \times 11}{7 \times 3} = \frac{44}{21}$$

Bài 3 (trang 164 SGK Toán 5):

Tính nhẩm:

a) $25 : 0,1 \quad 48 : 0,01 \quad 95 : 0,1$
 $25 \times 10 \quad 48 \times 100 \quad 72 : 0,01$

b) $11 : 0,25 \quad 32 : 0,5 \quad 75 : 0,01$
 $11 \times 4 \quad 32 \times 2 \quad 125 : 0,25$

Phương pháp giải:

- Muốn chia một số tự nhiên cho 0,1; 0,01; 0,001; ... ta chỉ việc thêm vào bên phải số đó một, hai, ba, ... chữ số 0.

- Muốn nhân một số tự nhiên với 10; 100; 1000; ... ta chỉ việc thêm vào bên phải số đó một, hai, ba, ... chữ số 0.

- Muốn chia một số cho 0,25 ta chỉ việc nhân số đó với 4.

- Muốn chia một số cho 0,5 ta chỉ việc nhân số đó với 2.

Lời giải:

a) $250 \quad 4800 \quad 950$
 $250 \quad 4800 \quad 7200$

b) $44 \quad 64 \quad 150$
 $44 \quad 64 \quad 500$

Bài 4 (trang 164 SGK Toán 5):

Tính bằng hai cách:

a) $\frac{7}{11} : \frac{3}{5} + \frac{4}{11} : \frac{3}{5}$

b) $(6,24 + 1,26) : 0,75$

Phương pháp giải:

Áp dụng công thức: $(a + b) : c = a : c + b : c$

Lời giải:

Cách 1:

a) $\dots = \left(\frac{7}{11} + \frac{4}{11}\right) : \frac{3}{5}$
 $= \frac{11}{11} + \frac{3}{5}$
 $= 1 : \frac{3}{5} = \frac{5}{3}$

b) $\dots = 7,5 : 0,75$
 $= 10$

cách 2

$\dots = \frac{35}{33} + \frac{20}{33}$
 $= \frac{55}{33}$
 $= \frac{5}{3}$

$\dots = 6,24 : 0,75 + 1,62 : 0,75$
 $= 8,32 + 1,68$
 $= 10.$